

3 SOLI

BIZNESA UZSĀKŠANAI NEIZEJOT NO MĀJĀM

Jebkuras globālas pārmaiņas var būt lieliska iespēja sava biznesa uzsākšanai. Tādi uzņēmumi kā General Motors, IBM un Disney uzsāka darbību tieši pirms lielās depresijas un sekmīgi to pārvarēja. Uzņēmuma, kurš var pastāvēt šodienas neparedzamajos apstākļos, spēks pēc krīzes beigām tikai pieaugs. Piedevām, krīzes laikā daudzi talantīgi speciālisti meklē jaunus izaicinājumus, līdz ar to šobrīd ir iespējams nolīgt nozares profesionāļus, kuri normālos apstākļos nebūtu pieejami. Īpaši strauja izaugsme ir paredzama uzņēmumiem, kuri spēj risināt krīzes radītās un saasinātās problēmas. Ja Tev ir ideja, kuru līdz šim esi atlicis, nav attaisnojumu to nolikt malā - uzsāc savu uzņēmējdarbību jau šodien! Pateicoties tam, ka dzīvojam 21. gadsimtā, to ir iespējams paveikt 3 vienkāršos soļos neizejot no mājām.

1. Solis

sava uzņēmuma atvēršanai ir e-paraksta izveidošana – ar to parakstītiem elektroniskajiem dokumentiem būs tāds pats juridiskais spēks kā ar roku parakstītiem papīra formāta dokumentiem.

eParakstu ir iespējams iegūt un izmantot sekojošos veidos:

- Var izmantot [eID karti](#), kuru izsniedz Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde. Saņemot personas apliecību saņemsi arī aploksni ar PIN kodiem, kuri būs nepieciešami, lai apstiprinātu dokumentu parakstīšanu. Būs jāiegādājas arī eID kartes lasītājs un būs jāizmanto [bezmaksas eParaksta](#) programmatūra.
- Alternatīva ir [eParaksts mobile](#) izmantošana, kas ļaus dokumentus parakstīt mobilajā tālrunī.

NB! Juridiskas personas var izņemt arī [eParaksta](#) karti, kura darbosies identiski eID kartei.

eParaksts *mobile* līgumu ir iespējams saņemt un nokārtot ar kurjera starpniecību.

Pilnvērtīgu informāciju par izcenojumiem, noformēšanu un pielietošanu var atrast www.eparaksts.lv.

2. Solis

Kad ir sakārtots e-paraksta jautājums, atliek izdarīt pašu galveno – juridiski sākt saimniecisko darbību*!

Šajā brīdī Tev ir jāsaprot, kurš no saimnieciskās darbības veikšanas veidiem būs vispiemērotākais Tavām biznesa idejām. Lai atvieglotu izvēli, esam apkopojuši informāciju par izplatītākajām saimnieciskās darbības formām:

Darbības forma	Svarīgākais par darbību
Saimnieciskās darbības veicējs – darbosies kā fiziska persona	• Piemērota forma, ja vēlies pelnīt ar savām prasmēm (māki grafisko dizainu, muzicē esi mājražotājs), taču nevēlies dibināt uzņēmumu. • Gada apgrozījums līdz 284 600 EUR • Bieži sarunvalodā tiek dēvēts par “pašnodarbināto”, kas nav pilnīgi pareizi, jo termins ir attiecināms nevis uz darbības formu, bet gan uz nodokļu režīmu.
Individuālais komersants – darbosies kā juridiska persona	• Piemērota forma, ja tuvākajā laikā vai nākotnē plāno pieņemt darbā darbiniekus. • Loti plašs darbības spektrs sākot no mazumtirdzniecības beidzot ar veterinārajiem pakalpojumiem. • Atšķirībā no SIA, IK īpašnieks par uzņēmuma saistībām atbild ar savu īpašumu un mantu.
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību jeb SIA – darbosies kā juridiska persona	• Var uzsākt uzņēmējdarbību kā viens, tā arī kopā ar līdzīpašnieku. • Var nodibināt ar pilnkapitāla SIA ar pamatkapitālu 2800 EUR vai mazkapitāla SIA ar pamatkapitālu 1 EUR. Mazkapitāla SIA ir piemērots gadījumiem, kad uzņēmējdarbība neprasa lielas, tūlītējas investīcijas. Arī mazkapitāla SIA laika gaitā pamatkapitāls būs jāpalielina līdz pilnam apjomam.

Vairāk par to, kā izvēlēties sev piemērotāko var lasīt Swedbank blogā par to, [kā izvēlēties nodokļu risinājumus](#).

Tālāk ir iespējami divi scenāriji, atkarībā no, vai vēlies darboties kā fiziska vai kā juridiska persona:

- Ja vēlies sākt saimniecisko darbību kā fiziska persona, tādā gadījumā dodies uz **3 soli**, jo fiziskām personām, kuras nodarbojas ar saimniecisko savu darbību nav nepieciešams reģistrēt Uzņēmumu reģistrā, tas ir jādara tikai juridiskām personām – individuālajiem komersantiem, personālsabiedrībām, sabiedrībām ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrībām. **NB! Visu veidu sabiedrībām (SIA, akciju sabiedrībām utt.) savs saimnieciskās darbības veids ir jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā.**
- Jaundibinātam uzņēmumam (izņemot sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA), kuras pamatkapitāls ir mazāks par 2 800 EUR) nepieciešams atvērt pagaidu norēķinu kontu pirms reģistrēšanās Uzņēmumu reģistrā, lai veiktu uzņēmuma pamatkapitāla iemaksu. Šādu pakalpojumu piedāvā visas Latvijas lielākās bankas un pagaidu kontu attālināti būs iespējams atvērt, ja ir pieejams eParaksts. Izvēloties banku atliek tikai salīdzināt to piedāvātos nosacījumus – komisijas maksas, karšu lietošanas maksas u.tml.
- Izvēloties darboties kā individuālajam komersantam arī būs jāreģistrējas komercreģistrā un jāveic visas obligātās iemaksas – ar detalizētu informāciju ir iespējams iepazīties [Uzņēmumu reģistra mājaslapā](#).
- Visus nepieciešamos dokumentus juridiskām personām ir iespējams iesniegt digitāli izmantojot vortāla www.latvija.lv e-pakalpojumu “[Reģistrācija Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros](#)”. Ja būs nepieciešamas kādas izmaiņas vai labojumi, tad ar Uzņēmumu reģistru būs jākomunicē e-pastā.
- Visi iesniedzamie dokumenti, kuri satur dibinātāja / dibinātāju parakstus – pieteikuma veidlapa KR4, lēmums par dibināšu vai dibināšanas līgums, statūti kā arī dalībnieku reģistra nodalījums ir jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu. Ar pilnu iesniedzamo dokumentu sarakstu ir iespējams iepazīties [Uzņēmumu reģistra mājaslapā](#).

* Atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 1.¹, 1.² un 1.³ daļai, par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību.

3. Solis

Atliek tikai nokārtot formalitātes ar Valsts ieņēmumu dienestu (VID). Visa saziņa un informācijas apmaiņa ar Valsts ieņēmumu dienestu ir īstenojama izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu – EDS. Tā pat kā visām pārējām platformām, arī EDS ir iespējams pieslēgties izmantojot eParakstu, kā arī EDS gadījumā izmantojot vortāla Latvija.lv autorizāciju – praktiski tas nozīmē, ka EDS varēsi pieslēgties izmantojot savu interneta banku. EDS platformā būs jāveic sekojošas darbības:

- VID EDS gan fiziskām, gan juridiskām personām ir jāizvēlas arī nodokļu maksātāja režīms.
 - Fizisku personu gadījumā var būt jāizvēlas starp nodokli par ienākumiem no saimnieciskās darbības, vai samazinātu patentmaksu, mikrouzņēmumu nodokli vai arī iespēju maksāt nodokli, paziņojot par saimnieciskās darbības neregistrēšanu.
 - Juridiskām personām (uzņēmējiem) var tikt piemēroti sekojoši nodokļi un nodevas – uzņēmumu ienākuma nodoklis, iedzīvotāju ienākuma nodoklis, valsts sociālās apdrošināšanās obligātās iemaksas, mikrouzņēmuma nodoklis kā arī riska valsts nodeva.
- VID EDS ir papildus izvēlētajam nodokļu režīmam ir jāreģistrē darbinieki, darba vieta un darba rīki, kuri tiks izmantoti saimnieciskās darbības veikšanai. [Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļa vietnē](#) ir detalizēta informācija, kas palīdzēs secīgi īstenot visas nepieciešamās darbības.

Tavas ērtības labad salīdzināsim visus nodokļu maksāšanas režīmus:

Nodokļu režīms	Svarīgākais par nodokļu režīmu
Nodoklis par ienākumiem no saimnieciskās darbības – pieejams fiziskām personām	• Piemērots nodokļu režīms, ja plānotajai aktivitātei ir lielas izmaksas attiecībā pret ieņēmumiem. • No 2021. gada minimālā alga Latvijā ir 500 EUR, kuru saņiedzot, ir jāveic sociālās iemaksas, kā arī ir jāmaksā 10 % valsts pensiju apdrošināšanai no summas, kura rodas no ieņēmumiem atņemot izdevumus. Ja mēneša ienākumi ir mazāki par 500 EUR, tad jāmaksā obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai (līdz šī gada 30. jūnijam tie ir 5% no ienākumiem, no 1. jūlija – 10% no ienākumiem).
Mikrouzņēmuma nodoklis – pieejams fiziskām un juridiskām personām	• Piemērojams gan fiziskām, gan juridiskām personām. • Nodoklis tiek maksāts no apgrozījuma – lielāks apgrozījums, vairāk būs jāmaksā nodokļos. • Ietvert INN, uzņēmuma ieņēmuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. • No 2021. gada MUN ir 25% apgrozījumam līdz 25 000 EUR, 40% tam pārsniedzot 40 000 EUR. Darbinieki, kuri tiks pieņemti darbā sākot no 2021. gada, strādā pilnajā nodokļu režīmā. Darbiniekiem, kuri tika pieņemti darbā pirms 2021. gada, pilnajā nodokļu režīmā būs jāstrādā sākot no 2021. gada 1. jūlija. Atvieglotajā nodokļu režīmā turpināt strādāt var uzņēmuma īpašnieks. • No 2021. gada MUN nevarēs būt PVN maksātājs. • Juridiskas personas MUN statusu zaudēs ar 2022. gada 1. janvāri.
Vispārējais nodokļu maksāšanas režīms – pieejams juridiskajām personām	• Ir jāmaksā uzņēmumu ienākuma nodoklis (pie nosacījuma, ja rodas apliekami ienākumi – soda naudas, nesaimnieciskie izdevumi, vai tiek sadalīta peļņa), iedzīvotāju ienākumu nodoklis, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. • Nodokļu režīmā ir jādarbojas visiem, kuriem nav iespējams darboties atvieglotajos nodokļu režīmos. • Uzņēmumi, darbojoties šajā nodokļu režīmā, var būt PVN maksātāji.
Samazinātā patentmaksā – pieejama pensijas vecuma iedzīvotājiem, kā arī piešķirta 1. vai 2. grupas invaliditāte.	• Patentmaksu var maksāt, ja fiziskai personai ir piešķirta vecuma pensija, tai skaitā priekšlaicīgi (šajā gadījumā ir tiesības piemērot pensijuma neapliekam minimumu), vai arī maksātājs ir atzīts par personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti; • saimnieciskās darbības ieņēmumi iepriekšējā gadā nedrīkst pārsniegt 3000 eiro. • Patentmaksas apmērs būs atkarīgs no pašvaldības un izvēlētais nozares. Vairāk par patentmaksām 2021. gadā vari uzzināt VID tīmekļa vietnē.

Labs materiāls par to, kā izvēlēties [atbilstošāko nodokļu maksāšanas režīmu](#), ir pieejams grāmatvedības uzņēmuma Breicis tīmekļa vietnē.

Padomi:

- **viena no pirmajām lietām, kura būtu jāizdara uzsākot komercdarbību, ir grāmatveža nolīgšana, kurš jaunuzņēmumam palīdzēs sakārtot visas formalitātes, kā arī vadīs saziņu ar VID. To ir iespējams izdarīt par mazāk kā 100 EUR** mēnesī.**

Piemēri grāmatvedības uzņēmumiem, kuri sniedz šādus pakalpojumus: [SIA IL](#), [Ināras Birojas SIA](#), [SIA Sidrabe grāmatvedība](#).

NB! Izvēloties grāmatvedības pakalpojumu sniedzēju, vienmēr izvēlaties uzņēmumu, kuram ir pieredze nozarē, kurā Jūs darbojaties, kā palūdziet atsauksmes no citiem klientiem.

- dokumentu izstrādi, kur ir jāiesniedz, lai uzsāktu komercdarbību, var pasūtīt grāmatvedības uzņēmumiem vai juristiem. Pēc pasūtījuma tiks sagatavotas visas nepieciešamās veidlapas, statūti, daļu nodalījums u.tml. Šādā veidā ietaupīsiet laiku, kurš tiks patērēts veidlapu apgušanai un paraugu analīzei, kā arī nenāksies veikt dažādus labojumus iesniegtajos dokumentos, kurus pirmā reizē bieži var sanākt aizpildīt ar neprecizitātēm.

Piemēri uzņēmumiem, kuri sniedz šādus pakalpojumus: [Skyoffice](#), [Euroaudit](#)

Ja soli pa solim iepazīties ar šo materiālu, ir skaidrs, ka uzsākt saimniecisko darbību ir iespējams ātri un no savām mājām. Taču formalitāšu sakārtošana ir tikai niecīga daļa no tiem lēmumiem, kuri Tev būs jāpieņem kā uzņēmējam – ir jāpārliedzinās par savas biznesa idejas potenciālu, jāizveido pārdomāts biznesa plāns, jāpiesaista nepieciešamie resursi un jāizveido talantīga komanda, kā arī ir jāizstrādā precīza un praksē īstenojama mārketinga un pārdošanas stratēģija. Izvēloties studēt [Biznesa vadības koledžas](#) studiju programmā “Mikro, mazo un vidējo uzņēmumu vadība”, Tev būs iespēja saņemt konsultācijas no nozarē strādājošiem profesionāļiem, apgūt praktiskas iemaņas un teorētiskas zināšanas uzņēmējdarbībā, piedalīties biznesa vadības spēlēs un praktiskajās darbnīcās, kā arī darboties “Biznesa siltumnīcā”, tādējādi uzsākot savu uzņēmēja karjeru, saņemot visu nepieciešamo atbalstu Taviem panākumiem.

Biznesa vadības koledžā visi biznesa programmas studenti sāk savu biznesu jau studiju laikā!

Uzzini vairāk par biznesa studijām

Piesakies Atvērto durvju dienai